

Врховниот суд на Република Северна Македонија на Општата седница одржана на 28.04.2021 година, расправајќи по предлогот на Одделот за граѓански дела поднесен врз основа на член 61 став 1 од Деловникот за работа на Врховниот суд на Република Македонија, согласно член 101 од Уставот на Република Северна Македонија и член 37 став 1 точка 1 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија“ број 58/2006...96/2019), со мнозинство гласови, го утврди следното:

НАЧЕЛНО ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

Ревизијата поднесена против второстепена пресуда од членот 372 став 4 од Законот за парничната постапка, која иако ги исполнува законските услови од оваа законска одредба, но е дозволена од второстепениот суд спротивно на членот 372 став 5 од истиот закон, во спорови за кои изрично е одредено дека за нив ревизија не е дозволена, се одбива како неоснована.

Образложение

Врховниот суд на Република Северна Македонија кој е највисок суд во Републиката и го обезбедува единството во примената на законите од страна на судовите воочи дека од страна на второстепените судови се дозволува ревизија по исклучок според членот 372 став 4 од Законот за парничната постапка, но спротивно на членот 372 став 5 од истиот закон, во спорови за кои е изрично одредено дека за нив ревизија не е дозволена, како што се споровите од „мала вредност“, поради што утврди потреба од донесување на начелно правно мислење за начинот на одлучување по вака изјавена ревизија која е дозволена од второстепениот суд, како би се воедначила судската практика и обезбедило единство во примената на наведените законски одредби од Законот за парничната постапка.

Според член 372 став 2 од Законот за изменување и дополнување на законот за парничната постапка („Службен весник на Република Македонија број 116/210“) странките можат да изјават ревизија против второстепена пресуда, ако вредноста на предметот на спорот на побиваниот дел на пресудата надминува 1.000.000 денари. Во ставот 3, предвидени се исклучоци од ставот 2, кога ревизија е секогаш дозволена без оглед на вредноста на спорот: во спорови за издршка, во спорови за надоместок на штета поради смрт на давателот на издршката, во спорови од работните односи поради престанок на работен однос, во спорови за заштита на авторско право освен за паричните побарувања по тој основ, во спорови што се однесуваат на заштита и употреба на пронајдоци и други технички унапредувања, мостри, модели и жигови и на правото на употреба на фирма или назив, како и во спорови од нелојален натпревар и монополистички однесувања освен за паричните побарувања по тие основи и во спорови во кои во постапка по жалба второстепениот суд ја преиначил второстепената пресуда.

Во одредбата од член 372 став 4 од истиот закон, е предвидена ревизија по исклучок која е дозволена и против второстепена пресуда против која не може да се

изјави ревизија според ставот 2 од овој член, ако второстепениот суд во изреката на пресудата што ја донел, тоа го дозволил. Второстепениот суд може да дозволи ревизија со конкретизирање на опфатот на правното прашање кое би се покренало пред Врховниот суд на Република Македонија, ако оцени дека одлуката во спорот зависи од решавање на некое материјално-правно или процесно-правно прашање важно за обезбедување на единствена примена на законот и воедначување на судската практика. Во образложението на пресудата второстепениот суд е должен да наведе заради кое правно прашање ја дозволил ревизијата и да ги наведе одлуките кои укажуваат на невоедначена примена на законот, како и да ги образложи причините поради кои смета дека ова е важно за обезбедување на единствена примена на закон и воедначување на судската практика.

Но, членот 372 став 5 од истиот закон, пропишува дека одредбите од ставовите 2 и 4 на овој член не се применуваат во оние спорови за кои со овој или со друг закон изрично е одредено дека за нив ревизија не е дозволена, а такви се и споровите од „мала вредност“, во кои спорови според член 438 став 4 од истиот закон, изрично е определено дека не е дозволена ревизија против правосилна одлука на второстепениот суд.

Во член 383 став 2 од овој закон предвиден е начинот на кој одлучува ревизискиот суд по изјавена ревизија против второстепена пресуда од член 372 став 4 на овој закон, имено, ваквата ревизија ќе ја отфрли со решение судијата известител, а ако тој тоа не го сторил, советот на ревизискиот суд, ако утврди дека таа не е изјавена поради правното прашање заради кое е дозволена и според ставот 3, ревизијата изјавена против второстепена пресуда од член 372 став 4 на овој закон, советот на ревизискиот суд нема да ја отфрли и доколку оцени дека правното прашање поради кое таа е изјавена не е важно за обезбедување на единствената примена на законот и воедначување на судската практика.

Од содржината на наведените законски одредби произлегува дека и доколку ревизијата која е дозволена од второстепениот суд ги исполнуваа условите кои ги пропишал членот 372 став 4 од Законот за парничната постапка, па така второстепениот суд во изреката на пресудата што ја донел го дозволил изјавувањето на ревизија по исклучок, конкретизиран е опфатот на правното прашање кое би се покренало пред Врховниот суд, одлуката во спорот зависи од решавање на некое материјално-правно или процесно-правно прашање важно за обезбедување на единствена примена на законот и воедначување на судската практика, а во образложението на пресудата второстепениот суд го навел правното прашање заради кое ја дозволил ревизијата и ги навел одлуките кои укажуваат на невоедначена примена на законот и образложил причините поради кои смета дека ова е важно за обезбедување на единствена примена на закон и воедначување на судската практика, доколку станува збор за побарување кое според вредносниот критериум претставува „спор од мала вредност“, ваквата ревизија нема да биде основана со оглед на членот 372 став 5 од истиот закон кој пропишува дека одредбите од ставовите 2 и 4 на овој член не се применуваат во оние спорови за кои со овој или со друг закон изрично е одредено дека за нив ревизија не е дозволена, а такви се споровите од „мала вредност“, во кои спорови според член 438 став 4 од истиот закон, изрично е определено дека не е дозволена ревизија против правосилна одлука на второстепениот суд.

Ваквата ревизија ќе биде одбиена како неоснована со оглед дека единствениот законски основ за отфрлање на ревизијата против пресудата од членот 372 став 4 е

содржан во одредбата од членот 383 став 2 од ЗПП која одредува дека ревизијата поднесена против второстепена пресуда од членот 372 став 4 на овој закон ќе ја отфрли со решение ревизискиот суд ако утврди дека таа не е изјавена поради правно прашање заради кое е дозволена и затоа што таа е дозволена од второстепениот суд што е во рамките на неговото законско овластување.

Врховен суд на
Република Северна Македонија
Општа седница